

Uudistuvan ja kestävän kehityksen työyhteisön johtaminen

HY+

Blogini

121223

Hyvässä toimintakulttuurissa syntyy innovatiivisia oppimisympäristöjä

Oma matkani on kulkenut systeemiälykkäistä organisaatioista kohti koulujen toimintakulttuureiden tutkimista. Kaikki tämä on tapahtunut monenlaisuuksien konteksteissa. Erityisyys ja erityisesti erityiset lapset ja nuoret ovat olleet matkaoppainani. Ja riittävän tarkasti, kun katson, niin häivähdys erilaisuudesta löytyy jokaisesta oppijasta. Matkani varrelle on mahtunut myös runsas joukko niitä, jotka ovat hektisessä arjessa luoneet innostavia oppimiskokemuksia statuksista riippumatta – luovasti ja ennakkoluulottomasti – kaikille oppijoille.

Samanlaisuus on utopiaa ja erilaisuus on normaalia. Statukset ovat järjestelmän aikaansaannoksia – joskus aika keinotekoisiaakin systeemejä. Yleinen, tehostettu, erityinen tuki, vaativaa erityistä tukea ja erityisen vaativaa tukea. Diagnosejakin löytyy varsin moneen lähtöön. Sinisilmäiset ja vasenkätiset eivät ole - ainakaan vielä – löytäneet vertaisryhmäänsä koulumaailmassa. Onko statuksilla rajaava vai avaava merkitys? Mikä on oleellista tietoa oppimisympäristöissämme?

Järjestys ja loogisuus rakentavat puitteita, joissa monet meistä viihtyvät. Resilienssi kuitenkin menettää merkityksensä, jos mikään ei muutu. Uuden oppiminen tapahtuu liikkeessä. Tarvitaan inputteja ja reflektiota. Oppimisen laajentamiseksi tarvitaan out of the box –ajattelua. Se mahdollistaa muutoksen ja mielekkään oppimisympäristön niille, jotka eivät laatikkoon mahdu tai eivät siellä logiikkansa puitteissa viihdy.

Koulutusformaateilla on oma hyvä historiansa. Historia auttaa ymmärtämään nykyhetkeä, mutta se ei välttämättä ratkaise kaikkia huomisen haasteita. Koulumaailman perinteiset ratkaisut eivät aina vastaa tämän päivän – saati huomisen oppimistarpeita. Olemmeko instituutiona onnistuneet seuraamaan aikaamme vai rämmimmekö vanhoilla aatteilla ja liian vanhoilla kalvoilla kontekstissa, joka vaatisi jotakin muuta. Ja nyt en tarkoita sitä, että kaikki olisi tehty väärin tai sitä, että oppimista ei olisi tapahtunut. Kyse on enemmänkin siitä, että uskaltaisimme nähdä tämän hetken ja sen mitä siinä tapahtuu ja mitä siinä voisi tapahtua. Kriittiselle reflektiolle tulisi olla tilaa, vuoropuhelulle tulisi olla tilaa ja uusien oppimisympäristöjen rakentamiselle tulisi olla tilaa.

Millainen sitten on hyvä oppimisympäristö? Onko se sellainen, jossa uuden asian haltuun ottaminen tapahtuu positiivisessa vuorovaikutuksessa. Yhteistyössä, jossa olisi ripaus innostumista mukana. Ympäristössä, joka tarvittaessa tukisi. Kontekstissa, jossa osallistaminen vahvistaisi yhteisöä ja innovoisi luomaan uusia näkökulmia opittavaan asiaan. Oppimisympäristöt rakentuvat niistä aineksista, joita jokainen osallistuja tuo siihen tullessansa. Matkani varrella olen nähnyt psykodynaamista kasvamista vahvassa motivaatiossa ja luovassa inspiraatioissa, jossa seiniä kaadetaan ja oletuksia kyseenalaistetaan. Näemmekö sen valtavan potentiaalini, joka oppijoille on annettu vai latistammeko orastavan oppimisen ilon sääntöjen, kehysten, näin on aina tehty –ajattelun ja omien rajallisten oppimiskäsitysten muottiin? Olosuhteilla, fyysisellä ympäristöllä, oppimateriaaleilla, asenteilla ja ennen kaikkea tiedolla on iso merkitys oppimiskontekstissa. Oleellista on löytää se polku ja next level jokaiselle oppijalle, mikä mahdollistaa uuden oppimisen – meille kaikille!